

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Save the Children

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

**Generalitat
de Catalunya**

Introducció

La dignitat de les persones exigeix el reconeixement i respecte dels drets i llibertats que els pertoca pel simple fet de ser persones. Són els anomenats drets humans.

Aquests drets són iguals per a tothom, sense cap distinció per raó d'edat, sexe, raça, color, origen nacional, ètnic o social, religió, opinió, llengua, discapacitat o qualsevol altra circumstància personal o social.

Els nens, les nenes i els adolescents teniu aquests mateixos drets. L'Estat i els adults han de vetllar perquè es compleixin.

No obstant això, tens més probabilitats que els teus drets siguin menystinguts o vulnerats a causa de la teva edat i de les dificultats que tinguis per defensar-los.

Per protegir els teus drets, les Nacions Unides van adoptar un acord internacional (Tractat) anomenat Convenció sobre els Drets dels Infants. Aquesta Convenció va ser aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 i ha estat ratificada per 193 països que es comprometen a respectar els drets recollits.

Per primera vegada, un acord internacional com la Convenció reconeix que ets un subjecte actiu de dret i no només un objecte de protecció, és a dir, una persona capaç, amb dret a opinar, decidir i actuar per sí mateixa en molts dels assumptes que t'afecten.

Amb aquesta consideració, aportada pels anomenats drets de participació (articles 12 a 17), esdevens un subjecte social, amb dret a participar en tot el que t'envolta, a expressar les teves opinions, a ser escoltat, a associar-te i a la teva pròpia intimitat.

Aquesta Convenció és obligatòria per a nosaltres perquè Espanya la va ratificar a finals de 1990. Això implica que has de ser tractat d'acord amb el que recull la Convenció i que totes les lleis i polítiques, siguin de l'àmbit que siguin, han de respectar els drets que hi són reconeguts.

És necessari destacar que tens la responsabilitat de respectar els drets de totes les persones amb la mateixa força que defenses els teus.

També pots denunciar situacions de vulneració de drets, així com promoure iniciatives perquè les persones puguin exercir els seus drets.

Què diu la Convenció?

La Convenció recull en un seguit d'articles els drets que han de tenir garantits els infants i adolescents, és a dir, els menors de 18 anys de tot el món.

La Convenció es basa en quatre principis que orienten l'aplicació i la interpretació de la resta de drets i que s'han de tenir presents sempre que s'adopti una decisió o s'empregui una acció que t'afecti.

La no discriminació

Tots i totes teniu els mateixos drets, sens perjudici del color de la pell, llengua, religió, opinions, nacionalitat, edat, sexe, etc.

(Article 2)

L'interès superior de l'infant

Qualsevol decisió, llei o política que et pugui afectar ha de tenir present què és millor per a tu en un moment donat i en una situació concreta.

(Article 3)

El dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament

Tots els nens i les nenes teniu dret a viure en les millors condicions i a tenir un desenvolupament adequat. L'Estat ha de fer tot el que pugui per garantir el vostre benestar i desenvolupament.

(Article 6)

La participació i el respecte a l'opinió

Tots els nens i les nenes teniu dret a ser escoltats i a ser preguntats sobre les situacions que us afectin i les vostres opinions han de ser tingudes en compte.

(Article 12)

Primer i Segon Protocol Facultatiu a la Convenció sobre els Drets de l'Infant

Els Estats han adoptat dos tractats internacionals més anomenats Protocols Facultatius a la Convenció: un contra la venda de menors, la prostitució infantil i la utilització dels infants per a la pornografia, i un altre contra la participació dels infants en els conflictes armats.

Tercer Protocol Facultatiu a la Convenció sobre els Drets de l'Infant

Us permet presentar per escrit, individualment o en grup, denúncies davant d'un òrgan independent que s'anomena Comitè dels Drets dels Infants, si creieu que no s'estan respectant els drets reconeguts en la Convenció sobre els Drets de l'Infant i en els dos Protocols, un cop hàgiu exhaurit totes les possibilitats de reclamació que existeixen en el vostre país.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Part I

{ Aquí teniu el text original de la Convenció. Us animem a llegir els vostres drets perquè els conegueu i els respecteu, perquè denuncieu les situacions on són vulnerats i contribuïu a la seva aplicació.

Article 1

Per als efectes de la present Convenció, s'entén per infant tot ésser humà menor de divuit anys d'edat, llevat que en virtut de la llei que li sigui aplicable hagi arribat abans a la majoria d'edat.

Article 2

1. Els estats part respectaran els drets enunciats en la present Convenció i asseguraran que s'apliquin a cada infant subjecte a la seva jurisdicció, sense cap distinció, independentment de la raça, el color, el sexe, l'idioma, la religió, l'opinió política o d'un altre tipus, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, els impediments físics, el naixement o qualsevol altra condició del nen o nena, els seus pares o els seus representants legals.

2. Els estats part prendran totes les mesures apropiades per garantir que l'infant estigui protegit contra qualsevol forma de discriminació o càstig per causa de la condició, les activitats, les opinions expressades o les creences dels seus pares, tutors o familiars.

Article 3

1. En totes les mesures concernents als infants que prenguin les institucions públiques o privades de benestar social, els tribunals, les autoritats administratives o els òrgans legislatius, una consideració primordial que s'atendrà serà l'interès superior del nen o nena.

2. Els estats part es comprometen a assegurar a l'infant la protecció i l'atenció que calguin per al seu benestar, tenint en compte els drets i deures dels seus pares, tutors o altres persones responsables d'ell davant la llei, i amb aquesta finalitat prendran totes les mesures legislatives i administratives adequades.

Article 4

3. Els estats part s'asseguraran que les institucions, serveis i establiments encarregats de la cura o la protecció dels nens i nenes compleixin les normes establertes per les autoritats competents, especialment en matèria de seguretat, sanitat i nombre i competència del seu personal, així com en relació amb l'existència d'una supervisió adequada.

Els estats part adoptaran totes les mesures administratives, legislatives i d'altre tipus per donar efectivitat als drets reconeguts en la present Convenció. Pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, els estats part adoptaran aquestes mesures fins al màxim dels recursos de què disposin i, quan calgui, dins del marc de la cooperació internacional.

Article 5

Els estats part respectaran les responsabilitats, drets i deures dels pares o, si és el cas, dels membres de la família extensa o de la comunitat, segons el que estableixi el costum local, dels tutors o d'altres persones encarregades legalment de l'infant i de proporcionar-li, en consonància amb l'evolució de les seves facultats, la direcció i l'orientació apropiades perquè el nen o nena exerceixi els drets reconeguts en la present Convenció.

Article 6

1. Els estats part reconeixen que tots els infants tenen el dret intrínsec a la vida.
2. Els estats part garantiran en la màxima mesura que puguin la supervivència i el desenvolupament de l'infant.

Article 7

1. El nen o nena serà inscrit immediatament després del seu naixement i tindrà dret des que neix a un nom, a adquirir una nacionalitat i, en la mesura que es pugui, a conèixer els seus pares i que ells el cuidin.
2. Els estats part vetllaran per l'aplicació d'aquests drets d'acord amb la legislació nacional i les obligacions que hagin contret en virtut dels instruments internacionals pertinents en aquest àmbit, sobretot quan d'una altra manera l'infant resultaria apàtrida.

Article 8

1. Els estats part es comprometen a respectar el dret del nen o nena a preservar la seva identitat, incloent-hi la nacionalitat, el nom i les relacions familiars, d'acord amb la llei i sense ingerències il·lícites.
2. Quan un infant sigui privat il·legalment d'alguns elements de la seva identitat o de tots, els estats part hauran de prestar l'assistència i protecció adequades amb vista a restablir-ne ràpidament la identitat.

Article 9

1. Els estats part vetllaran perquè el nen o nena no sigui separat dels seus pares contra la voluntat d'aquests, excepte quan, a reserva de revisió judicial, les autoritats competents determinin, d'acord amb la llei i els procediments aplicables, que la separació és necessària per l'interès superior de l'infant. Aquesta determinació pot ser necessària en casos particulars, per exemple, quan l'infant sigui objecte de maltractament o negligència per part dels seus pares o quan aquests visquin separats i hagi d'adoptar-se una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.

2. En qualsevol procediment iniciat d'acord amb el paràgraf 1 del present article, s'oferirà a totes les parts interessades l'oportunitat de participar-hi i de donar a conèixer les seves opinions.

3. Els estats part respectaran el dret de l'infant que estigui separat d'un o d'ambdós pares a mantenir relacions personals i contacte directe amb tots dos pares de manera regular, llevat que això sigui contrari a l'interès superior del nen o nena.

4. Quan aquesta separació sigui resultat d'una mesura adoptada per un Estat part, com la detenció, l'empresonament, l'exili, la deportació o la mort (incloent-hi la defunció per qualsevol causa mentre la persona estigui sota la custòdia de l'Estat) d'un dels pares de l'infant, o d'ambdós o de l'infant, l'Estat part proporcionarà, quan se li demani, als pares, a l'infant o, si escau, a un altre familiar, informació bàsica sobre el parador del familiar o familiars absents, llevat que això resulti perjudicial per al benestar del nen o nena. Els estats

part s'asseguraran, a més, que la presentació d'aquesta petició no implica conseqüències desfavorables per a la persona o persones interessades.

Article 10

1. D'acord amb l'obligació que incumbeix als estats part per raó del que disposa el paràgraf 1 de l'article 9, qualsevol sol·licitud feta per un infant o els seus pares per entrar en un Estat part o per sortir-ne a l'efecte de reunir la família serà atesa pels estats part de manera positiva, humanitària i expeditiva. Els estats part garantiran, a més, que la presentació d'aquesta petició no tindrà conseqüències desfavorables per als peticionaris ni per als seus familiars.

2. L'infant els pares del qual resideixin en estats diferents tindrà dret a mantenir periòdicament, llevat de circumstàncies excepcionals, relacions personals i contactes directes amb tots dos pares. Amb aquesta finalitat, i d'acord amb l'obligació assumida pels estats part en virtut del

paràgraf 1 de l'article 9, els estats part respectaran el dret del nen o nena i dels seus pares a sortir de qualsevol país, incloent-hi el propi, i d'entrar en el propi país. El dret de sortir de qualsevol país només estarà subjecte a les restriccions estipulades per llei i que siguin necessàries per protegir la seguretat nacional, l'ordre públic, la salut o la moral públiques o els drets i llibertats d'altres persones i que estiguin en consonància amb els altres drets reconeguts per la present Convenció.

Article 11

1. Els estats part adoptaran mesures per lluitar contra els trasllats il·lícits de nens i nenes a l'estranger i la retenció il·lícita de nens i nenes a l'estranger.

2. Per a aquesta finalitat, els estats part promouran la concertació d'acords bilaterals o multilaterals o l'adhesió a acords existents.

Article 12

1. Els estats part garantirán al nen o nena que es trobi en condicions de tenir un judici propi el dret d'expressar lliurement la seva opinió en tots els afers que l'afectin i es tindran en compte degudament aquestes opinions, en funció de l'edat i maduresa de l'infant.

2. Concretament, amb aquesta finalitat, es donarà al nen o nena l'oportunitat de ser escoltat en tot procediment judicial o administratiu que l'afecti, ja sigui directament o per mitjà d'un representant o d'un òrgan apropiat, en consonància amb les normes de procediments de la llei nacional.

Article 13

1. L'infant tindrà dret a la llibertat d'expressió; aquest dret inclourà la llibertat de cercar, rebre i difondre informacions i idees de tot tipus, sense cap consideració de fronteres, ja sigui oralment, per escrit o impreses, en forma artística o per qualsevol altre mitjà escollit pel nen o nena.

2. L'exercici d'aquest dret podrà estar subjecte a certes restriccions, que seran només les que estableixi la llei i siguin necessàries:

- a) per al respecte dels drets o la reputació d'altres persones
- b) per a la protecció de la seguretat nacional o l'ordre públic o per protegir la salut o la moral públiques.

Article 14

1. Els estats part respectaran el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.

2. Els estats part respectaran els drets i deures dels pares i, si és el cas, dels representants legals de guiar l'infant en l'exercici del seu dret de manera conforme a l'evolució de les seves facultats.

3. La llibertat de professar la religió pròpia o les creences pròpies només estarà subjecta a les limitacions prescrites per la llei que siguin necessàries per protegir la seguretat, l'ordre, la moral o la salut públics o els drets i llibertats fonamentals de les altres persones.

Article 15

1. Els estats part reconeixen els drets del nen o nena a la llibertat d'associació a la llibertat de celebrar reunions pacífiques.

2. No s'imposaran restriccions a l'exercici d'aquests drets diferents de les establertes d'acord amb la llei i que siguin necessàries en una societat democràtica, en interès de la seguretat nacional o pública, l'ordre públic, la protecció de la salut i la moral públiques o la protecció dels drets i llibertats de les altres persones.

Article 16

1. Cap infant serà objecte d'ingerències arbitràries o il·legals en la seva vida privada, família, domicili o correspondència, ni d'atacs il·legals a la seva honra i reputació.

2. L'infant té dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o atacs.

Article 17

Els estats part reconeixen la important funció que exerceixen els mitjans de comunicació i vetllaran perquè l'infant tingui accés a informació imaterial procedents de diverses fonts nacionals i internacionals, en especial la informació i el material que tinguin per finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral i la seva salut física i mental. Amb aquest objecte, els estats part:

a) Encoratjaran els mitjans de comunicació a difondre informació i materials d'interès social i cultural per a l'infant, d'acord amb l'esperit de l'article 29.

b) Promouran la cooperació internacional en la producció, l'intercanvi i la difusió d'aquesta informació i aquests materials procedents de diverses fonts culturals, nacionals i internacionals.

Article 18

c) Encoratjaran la producció i difusió de llibres per a nens i nenes.

d) Encoratjaran els mitjans de comunicació a tenir en compte particularment les necessitats lingüístiques de l'infant pertanyent a un grup minoritari o que sigui indígena.

e) Promouran l'elaboració de directrius adequades per protegir el nen o nena contra qualsevol informació o material perjudicial per al seu benestar, tenint en compte les disposicions dels articles 13 i 18.

1. Els estats part posaran el màxim interès a garantir el reconeixement del principi que ambdós pares tenen obligacions comunes pel que fa a l'educació i el desenvolupament de l'infant. Incumbirà als pares o, si és el cas, als representants legals la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament del nen o nena. La seva preocupació fonamental serà l'interès superior de l'infant.

2. A l'efecte de garantir i promoure els drets enunciats en la present Convenció, els estats part prestaran l'assistència adequada als pares i als representants legals per a l'exercici de les seves funcions pel que fa a l'educació de l'infant i vetllaran per la creació d'institucions, instal·lacions i serveis per a l'atenció dels nens i nenes.

3. Els estats part adoptaran totes les mesures adequades perquè els nens i nenes els pares dels quals treballen tinguin dret a beneficiar-se dels serveis i instal·lacions d'acolliment d'infants per als quals reuneixin les condicions requerides.

Article 19

1. Els estats part adoptaran totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per protegir l'infant contra qualsevol forma de perjudici o abús físic o mental, tracte negligent, maltractaments o explotació, incloent-hi l'abús sexual, mentre el nen o nena es trobi sota la custòdia dels pares, d'un representant legal o de qualsevol altra persona que el tingui a càrrec seu.

2. Aquestes mesures de protecció haurien de comprendre, segons correspongui, procediments eficaços per a l'establiment de programes socials amb l'objecte de proporcionar l'assistència necessària a l'infant i a les persones que cuiden d'ell, així com per a altres formes de prevenció i per a la identificació, notificació, remissió a una institució, investigació, tractament i observació

posterior dels casos descrits abans de maltractaments a l'infant i, segons correspongui, la intervenció judicial.

Article 20

1. Els infants temporalment o permanentment privats del seu medi familiar o que l'interès superior dels quals exigeixi que no romanguin en aquest medi tindran dret a la protecció i assistència especials de l'Estat.

2. Els estats part garantiran, d'acord amb les lleis nacionals, altres tipus d'atenció per a aquests infants.

3. Entre aquestes atencions figuraran, entre altres coses, la col·locació a llars d'acolliment, la kafala del dret islàmic, l'adopció o, si cal, la col·locació en institucions adequades de protecció de menors. Quan es considerin les solucions, s'atendrà particularment a la conveniència que hi hagi continuïtat en l'educació del nen o nena i al seu origen ètnic, religiós, cultural i lingüístic.

Article 21

Els estats part que reconeixen o permeten el sistema d'adopció vetllaran perquè l'interès superior de l'infant sigui la consideració primordial i:

- a) Vetllaran perquè l'adopció del nen o nena només l'autoritzin les autoritats competents, les quals determinaran, d'acord amb les lleis i els procediments aplicables i sobre la base de tota la informació pertinent i fidedigna, que l'adopció és admissible en vista de la situació jurídica de l'infant en relació amb els seus pares, parents i representants legals i que, quan així es requereixi, les persones interessades hagin donat amb coneixement de causa el consentiment a l'adopció sobre la base de l'assessorament que pugui caldre.
- b) Reconeixeran que l'adopció en un altre país pot ser considerada com un altre mitjà per cuidar el nen o nena, en cas que aquest no pugui ser col·locat a una llar d'acolliment o entregat a una família adoptiva o no pugui ser atès de manera adequada al país d'origen.
- c) Vetllaran perquè l'infant que hagi de ser adoptat en un altre país gaudeixi de salvaguardes i normes equivalents a les existents pel que fa a l'adopció al país d'origen.
- d) Adoptaran totes les mesures apropiades per garantir que, en cas d'adopció en un altre país, la col·locació no origini beneficis financers indeguts per a aquells que hi participen.
- e) Promouran, quan correspongui, els objectius del present article mitjançant la concreció d'acords bilaterals o multilaterals i s'esforçaran, dins d'aquest marc, a garantir que la col·locació de l'infant en un altre país s'efectuï per mitjà de les autoritats o organismes competents.

Article 22

1. Els estats part adoptaran mesures adequades per aconseguir que el nen o nena que tracti d'obtenir l'estatus de refugiat o que sigui considerat refugiat d'acord amb el dret i els procediments internacionals o interns aplicables rebri, tant si es troba sol com acompanyat dels seus pares o de qualsevol altra persona, la protecció i l'assistència humanitària adequades per al gaudi dels drets pertinents enunciats en la present Convenció i en altres instruments internacionals de drets humans o de caràcter humanitari dels quals aquests estats siguin part.

2. A aquest efecte, els estats part cooperaran, de la manera que considerin apropiada, en tots els esforços de les Nacions Unides i altres organitzacions intergovernamentals competents o organitzacions no governamentals que cooperin amb les Nacions Unides per protegir i ajudar tot infant refugiat i localitzar els seus pares o altres membres de la família, a fi d'obtenir la informació necessària perquè es reuneixi amb la família. En els casos que no es pugui localitzar cap dels pares o membres de la família, es concedirà a l'infant la mateixa protecció que a qualsevol altre nen o nena privat permanentment o temporalment del seu medi familiar per qualsevol motiu, com es disposa en la present Convenció.

Article 23

1. Els estats part reconeixen que l'infant mentalment o físicament impedit haurà de gaudir d'una vida plena i decent en condicions que n'assegurin la dignitat, li permetin arribar a valer-se per ell mateix i en facilitin la participació activa en la comunitat.

2. Els estats part reconeixen el dret de l'infant impedit a rebre atencions especials i encoratjaran i asseguraran, amb subjecció als recursos disponibles, la prestació al nen o nena que reuneixi les condicions requerides i als responsables de la seva cura de l'assistència que se sol·liciti i que sigui adequada a l'estat de l'infant i a les circumstàncies dels seus pares o d'altres persones que el cuidin.

Article 24

3. En atenció a les necessitats especials de l'infant impedit, l'assistència que es presti d'acord amb el paràgraf 2 del present article serà gratuïta sempre que es pugui, tenint en compte la situació econòmica dels pares o de les altres persones que cuidin el nen o nena, i estarà destinada a assegurar que l'infant impedit accedeixi de manera efectiva a l'educació, la capacitació, els serveis sanitaris, els serveis de rehabilitació, la preparació per a la feina i les oportunitats d'esbarjo i rebi aquests serveis amb l'objecte que l'infant assoleixi la integració social i el desenvolupament individual, incloent-hi el desenvolupament cultural i espiritual, en la màxima mesura que es pugui.

4. Els estats part promouran, amb esperit de cooperació internacional, l'intercanvi d'informació adequada en l'àmbit de l'atenció sanitària preventiva i del tractament mèdic, psicològic i funcional dels infants impedits, incloent-hi la difusió d'informació sobre els mètodes de rehabilitació i els serveis d'ensenyament i formació professional, així com l'accés a aquesta informació a fi que els estats part puguin millorar la seva capacitat i coneixements i ampliar la seva experiència en aquests àmbits. Sobre això, es tindran especialment en compte les necessitats dels països en desenvolupament.

1. Els estats part reconeixen el dret de l'infant al gaudi del màxim nivell de salut que sigui possible i a serveis per al tractament de les malalties i la rehabilitació de la salut. Els estats part s'esforçaran per assegurar que cap nen o nena sigui privat del dret al gaudi d'aquests serveis sanitaris.

2. Els estats part asseguraran la plena aplicació d'aquest dret i, en concret, adoptaran les mesures adequades per:

a) Reduir la mortalitat infantil.

b) Assegurar la prestació de l'assistència mèdica i l'atenció sanitària que calgui per a tots els nens i nenes, insistint en el desenvolupament de l'atenció primària de salut.

c) Combatre les malalties i la malnutrició en el marc de l'atenció primària de la salut mitjançant,

entre altres coses, l'aplicació de la tecnologia disponible i el subministrament d'aliments nutritius adequats i aigua potable salubre, tenint en compte els perills i riscos de contaminació del medi ambient.

d) Assegurar atenció sanitària prenatal i postnatal adequada a les mares.

e) Assegurar que tots els sectors de la societat, i en particular els pares i els infants, coneguin els principis bàsics de la salut i la nutrició infantil, els avantatges de la lactància materna, la higiene i el sanejament ambiental i les mesures de prevenció d'accidents; tinguin accés a l'educació, i rebin suport per aplicar aquests coneixements.

f) Desenvolupar l'atenció sanitària preventiva, l'orientació als pares i l'educació i serveis en matèria de planificació de la família.

3. Els estats part adoptaran totes les mesures eficaces i adequades que es pugui per abolir les pràctiques tradicionals que siguin perjudicials per a la salut dels infants.

4. Els estats part es comprometen a promoure i encoratjar la cooperació internacional amb vista a assolir progressivament la plena realització del dret reconegut en el present article. Sobre això, es tindran plenament en compte les necessitats dels països en desenvolupament.

Article 25

Els estats part reconeixen el dret de l'infant que ha estat internat en un establiment per les autoritats competents per a l'atenció, protecció o tractament de la salut física o mental a un examen periòdic del tractament al qual se sotmeti i de totes les circumstàncies pròpies de l'internament.

Article 26

1. Els estats part reconeixeran a tots els infants el dret a beneficiar-se de la seguretat social i de les prestacions socials i adoptaran les mesures que calguin per assolir la plena realització d'aquest dret d'acord amb la legislació nacional.

2. Les prestacions haurien de concedir-se, quan correspongués, tenint en compte els recursos i la situació del nen o nena i de les persones que en siguin responsables del manteniment, així com qualsevol altra consideració pertinent a una sol·licitud de prestacions feta per l'infant o en nom seu.

Article 27

1. Els estats part reconeixen el dret de tots els nens i nenes a un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.

2. Als pares o altres persones encarregades de l'infant els incumbeix la responsabilitat primordial de proporcionar, dins de les possibilitats i mitjans econòmics disponibles, les condicions de vida que calguin per al desenvolupament del nen o nena.

3. Els estats part, d'acord amb les condicions nacionals i de conformitat amb els seus mitjans, adoptaran mesures apropiades per ajudar els pares i altres persones responsables de l'infant a donar efectivitat a aquest dret i, en cas que sigui necessari, proporcionaran assistència material i programes de

suport, particularment pel que fa a la nutrició, el vestuari i l'habitatge.

4. Els estats part prendran totes les mesures adequades per assegurar el pagament de la pensió alimentària per part dels pares i altres persones que tinguin la responsabilitat financera de l'infant, tant si viuen a l'Estat part com si viuen a l'estranger. En concret, quan la persona que tingui la responsabilitat financera del nen o nena resideixi en un Estat diferent d'aquell on resideixi l'infant, els estats part promouran l'adhesió als convenis internacionals o la concertació d'aquests convenis, així com la concertació de qualsevol altres acords apropiats.

Article 28

1. Els estats part reconeixen el dret de l'infant a l'educació i, a fi que aquest dret pugui exercir-se progressivament i en condicions d'igualtat d'oportunitats, tindran aquests deures concrets:

- a) Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tothom.
- b) Fomentar el desenvolupament de l'ensenyament secundari, en les diferents modalitats, incloent-hi l'ensenyament general i professional; fer que tots els nens en disposin i hi tinguin accés, i adoptar mesures apropiades, com ara la implantació de l'ensenyament gratuït i la concessió d'assistència financera en cas de necessitat.
- c) Fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tothom, sobre la base de la capacitat, emprant tots els mitjans adequats.

d) Fer que tots els nens i nenes disposin d'informació i orientació sobre qüestions educacionals i professionals i puguin accedir-hi.

e) Adoptar mesures per fomentar l'assistència regular a les escoles i reduir les taxes de deserció escolar.

2. Els estats part adoptaran les mesures adequades per vetllar perquè la disciplina escolar s'administri de manera compatible amb la dignitat humana de l'infant i d'acord amb la present Convenció.

3. Els estats part fomentaran i encoratjaran la cooperació internacional en qüestions d'educació, concretament a fi de contribuir a eliminar la ignorància i l'analfabetisme arreu del món i de facilitar l'accés als coneixements tècnics i als mètodes moderns

d'ensenyament. Sobre això, es tindran especialment en compte les necessitats dels països en desenvolupament.

Article 29

1. Els estats part convenen que l'educació de l'infant haurà d'estar adreçada a:

- a) Desenvolupar la personalitat, les aptituds i la capacitat mental i física del nen o nena fins al màxim de les seves possibilitats.
- b) Inculcar al nen o nena el respecte dels drets humans i les llibertats fonamentals i dels principis consagrats en la Carta de les Nacions Unides.
- c) Inculcar al nen o nena el respecte als seus pares, a la identitat cultural pròpia, al seu idioma i els seus valors i als valors nacionals del país on viu, del país d'on sigui originari i de les civilitzacions diferents de la seva.
- d) Preparar l'infant per assumir una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat dels sexes

i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.

- e) Inculcar al nen o nena el respecte del medi ambient natural.

2. Res del que es disposa en el present article o en l'article 28 s'interpretarà com una restricció de la llibertat dels particulars i de les entitats per establir i dirigir institucions d'ensenyament, a condició que es respectin els principis enunciats en el paràgraf 1 del present article i que l'educació impartida en aquestes institucions s'ajusti a les normes mínimes que prescriu l'Estat.

Article 30

En els estats on existeixin minories ètniques, religioses o lingüístiques o persones d'origen indígena, no es negarà a un infant que pertanyi a aquestes minories o que sigui indígena el dret que li correspon, de manera comuna amb els altres membres del seu grup, a tenir la seva vida cultural, a professar i practicar la seva religió o a emprar el seu idioma.

Article 31

1. Els estats part reconeixen el dret de l'infant al descans i l'esbarjo, al joc i a les activitats recreatives pròpies de la seva edat i a participar lliurement en la vida cultural i en les arts.

2. Els estats part respectaran i promouran el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i propiciaran oportunitats adequades, en condicions d'igualtat, per participar en la vida cultural, artística, recreativa i d'esbarjo.

Article 32

1. Els estats part reconeixen el dret del nen o nena a ser protegit contra l'explotació econòmica i contra l'exercici de qualsevol feina que pugui ser perillosa o que n'entorpeixi l'educació, o que sigui nociva per a la salut o per al desenvolupament físic, mental, espiritual, moral o social.

2. Els estats part adoptaran mesures legislatives, administratives, socials i educacionals per garantir l'aplicació del present article. Amb aquest propòsit i tenint en compte les disposicions pertinents d'altres instruments internacionals, els estats part, concretament:

a) Fixaran una edat o edats mínimes per treballar.

b) Disposaran la reglamentació apropiada dels horaris i condicions de treball.

c) Estipularan les penalitzacions o altres sancions apropiades per assegurar l'aplicació efectiva del present article.

Article 33

Els estats part adoptaran totes les mesures adequades, incloent-hi mesures legislatives, administratives, socials i educacionals, per protegir els infants contra l'ús il·lícit dels estupefaents i de les substàncies psicotròpiques enumerades en els tractats internacionals pertinents i per impedir que s'utilitzin nens i nenes en la producció i el tràfic il·lícits d'aquestes substàncies.

Article 34

Els estats part es comprometen a protegir l'infant contra totes les formes d'explotació i abús sexuals. Amb aquesta finalitat, els estats part prendran, en concret, totes les mesures de caràcter nacional, bilateral i multilateral que calguin per impedir:

- a) La incitació o la coacció perquè un infant es dediqui a qualsevol activitat sexual il·legal.
- b) L'explotació del nen o nena en la prostitució o altres practiques sexuals il·legals.
- c) L'explotació del nen o nena en espectacles o materials pornogràfics.

Article 35

Els estats part prendran totes les mesures de caràcter nacional, bilateral i multilateral que calguin per impedir el segrest, la venda o el tràfic d'infants per a qualsevol finalitat o en qualsevol forma.

Article 36

Els estats part protegiran l'infant contra totes les altres formes d'explotació que siguin perjudicials per a qualsevol aspecte del seu benestar.

Article 37

Els estats part vetllaran perquè:

- a) Cap infant sigui sotmès a tortures ni a altres tractes o penes cruels, inhumans o degradants. No s'imposarà la pena capital ni la de cadena perpètua sense possibilitat d'excarceració per delictes comesos per menors de divuit anys d'edat.
- b) Cap infant sigui privat de llibertat il·legalment o arbitràriament. La detenció, l'empresonament o la reclusió d'un nen o nena es portarà a terme d'acord amb la llei i s'utilitzarà només com a mesura d'últim recurs i durant el període més breu que escaigui.
- c) Tot infant privat de llibertat sigui tractat amb la humanitat i el respecte que mereix la dignitat inherent a la persona humana i de manera que es tinguin en compte les necessitats de les persones de la seva edat. En concret, tot infant privat de llibertat estarà separat

dels adults, tret que això es consideri contrari a l'interès superior del nen o nena, i tindrà dret a mantenir contacte amb la família per mitjà de correspondència i de visites, llevat de circumstàncies excepcionals.

d) Tot infant privat de llibertat tingui dret a un accés ràpid a l'assistència jurídica i a qualsevol assistència adequada, així com dret a impugnar la legalitat de la privació de llibertat davant un tribunal o una altra autoritat competent, independent i imparcial i a una decisió ràpida sobre aquesta acció.

Article 38

1. Els estats part es comprometen a respectar i vetllar perquè es respectin les normes del dret internacional humanitari que els siguin aplicables en els conflictes armats i que siguin pertinents per a l'infant.

2. Els estats part adoptaran totes les mesures possibles per assegurar que les persones que encara no hagin fet els quinze anys d'edat no participin directament en les hostilitats.

3. Els estats part s'abstindran de reclutar per a les forces armades les persones que no hagin fet els quinze anys d'edat. Si recluten persones que hagin fet quinze anys però que són menors de divuit, els estats part procuraran donar prioritat als de més edat.

4. D'acord amb les obligacions provinents del dret internacional humanitari de protegir la població civil durant els conflictes armats, els estats part adoptaran totes les mesures possibles per assegurar la protecció i la cura dels infants afectats per un conflicte armat.

Article 39

Els estats part adoptaran totes les mesures adequades per promoure la recuperació física i psicològica i la reintegració social de tot infant víctima de qualsevol forma d'abandonament, explotació o abús; tortura o qualsevol tipus de tractes o penes cruels, inhumans o degradants, o conflictes armats. Aquesta recuperació i reintegració es portarà a terme en un ambient que fomenti la salut, el respecte envers un mateix i la dignitat del nen o nena.

Article 40

1. Els estats part reconeixen el dret de tot infant de qui s'al·legui que ha infringit les lleis penals o a qui s'acusi o declari culpable d'haver infringit aquestes lleis a ser tractat d'acord amb el foment del seu sentit de la dignitat i el valor, que se n'enforteixi el respecte pels drets humans i les llibertats fonamentals de tercers, que se'n tingui en compte l'edat i la importància de promoure'n la reintegració i que pugui assumir una funció constructiva en la societat.

2. Amb aquesta finalitat, i ateses les disposicions pertinents dels instruments internacionals, els estats part garantiran, en concret:

a) Que no s'al·legui que un infant ha infringit les lleis penals ni se l'acusi o declari culpable d'haver infringit aquestes lleis per actes o omissions que no estaven prohibits per les lleis nacionals o internacionals en el moment que es van cometre.

b) Que a qualsevol infant de qui s'al·legui que ha infringit les lleis penals o a qui s'acusi d'haver infringit aquestes lleis se li garanteixi, almenys, el que segueix:

i) Que es presumirà la seva innocència mentre no se'n provi la culpabilitat d'acord amb la llei.

ii) Que serà informat sense cap dilació i directament o, quan escaigui, per mitjà dels seus pares o representants legals dels càrrecs que pesen contra ell i que disposarà d'assistència jurídica o qualsevol assistència adequada en la preparació i presentació de la defensa.

iii) Que la causa serà dirimida sense cap dilació per una autoritat o òrgan judicial competent, independent i imparcial en una audiència equitativa d'acord amb la llei, en presència d'un assessor jurídic o un altre tipus d'assessor adequat, tret que es

consideri que això és contrari a l'interès superior de l'infant tenint en compte en particular la seva edat o situació i als seus pares o representants legals.

iv) Que no serà obligat a prestar testimoni o a declarar-se culpable i que podrà interrogar o fer que s'interrogui testimonis de càrrec i obtenir la participació i l'interrogatori de testimonis de descàrrec en condicions d'igualtat.

v) Que si es considerés que ha infringit, en efecte, les lleis penals, que aquesta decisió i qualsevol mesura imposada en conseqüència se sotmetin a una autoritat o òrgan judicial superior competent, independent i imparcial, d'acord amb la llei.

vi) Que el nen o nena disposi de l'assistència gratuïta d'un intèrpret si no comprèn o no parla l'idioma emprat.

vii) Que es respectarà plenament la vida privada del nen o nena en totes les fases del procediment.

3. Els estats part prendran totes les mesures adequades per promoure l'establiment de lleis, procediments, autoritats i institucions específics per als infants dels quals s'al·legui que han infringit les lleis penals o a qui s'acusi o declari culpables d'haver infringit aquestes lleis, i en concret:

a) Establiran una edat mínima abans de la qual es presumirà que els nens i nenes no tenen capacitat per infringir les lleis penals.

b) Sempre que sigui apropiat i desitjable, adoptaran mesures per tractar aquests nens i nenes sense recórrer a procediments judicials, amb el benentès que es respectaran plenament els drets humans i les garanties legals.

4. Es disposarà de diverses mesures, com ara la cura, les ordres d'orientació i supervisió, l'assessorament, la llibertat vigilada, la col·locació a llars d'acolliment, els programes d'ensenyament i formació professional, així com altres possibilitats alternatives a l'internament en institucions, per assegurar que els infants siguin tractats de manera adequada per al seu benestar i en proporció tant amb les seves circumstàncies com amb la infracció.

Article 41

Res del que estableix la present Convenció afectarà les disposicions que siguin més conduents a la realització dels drets de l'infant i que puguin estar recollides en:

a) el dret d'un Estat part,

b) el dret internacional vigent respecte a aquest Estat.

Part II

Article 42

Els estats part es comprometen a donar a conèixer àmpliament els principis i disposicions de la Convenció per mitjans eficaços i apropiats, tant als adults com als infants.

Article 43

1. Amb la finalitat d'examinar els progressos assolits en el compliment de les obligacions contraetes pels estats part en la present Convenció, s'establirà un Comitè dels Drets dels Infants que exercirà les funcions que a continuació s'estipulen.

2. El Comitè el formaran deu experts de gran integritat moral i competència reconeguda en els àmbits regulats per la present Convenció.

Els membres del Comitè seran escollits pels estats part entre els seus nacionals i exerciran les seves funcions a títol personal. Es tindran en compte degudament la distribució geogràfica i els sistemes jurídics principals.

3. Els membres del Comitè seran triats, en votació secreta, a partir d'una llista de persones designades pels estats part. Cada Estat part podrà designar una persona escollida entre els seus nacionals.

4. L'elecció inicial se celebrarà a tot estirar sis mesos després de l'entrada en vigor de la present Convenció, i posteriorment cada dos anys.

Amb quatre mesos, com a mínim, d'antelació respecte de la data de cada elecció, el secretari general de les Nacions Unides adreçarà una carta als estats part per convidar-los a presentar les seves candidatures en un termini de dos mesos. El secretari general prepararà després una llista en la qual figuraran per ordre alfabètic tots els candidats proposats, amb la indicació dels estats part que els hagin designat, i

la comunicarà als estats part en la present Convenció.

5. Les eleccions se celebraran en una reunió dels estats part convocada pel secretari general a la seu de les Nacions Unides. En aquesta reunió, en la qual la presència de dos terços dels estats part constituirà el quòrum, les persones seleccionades per formar part del Comitè seran les que obtinguin el nombre de vots més alt i una majoria absoluta dels vots dels representants dels estats part presents i votants.

6. Els membres del Comitè seran elegits per a un període de quatre anys. Podran ser reelegits si se'n torna a presentar la candidatura. El mandat de cinc dels membres elegits en la primera elecció expirarà al cap de dos anys;

immediatament després que s'efectuï la primera elecció, el president de la reunió en què se celebri escollirà per sorteig els noms d'aquests cinc membres.

7. Si un membre del Comitè mor o dimiteix o declara que per qualsevol causa no pot continuar exercint les seves funcions en el Comitè, l'Estat part que va proposar aquest membre designarà entre els seus nacionals un altre expert per exercir el mandat fins al seu terme, a reserva de l'aprovació del Comitè.

8. El Comitè adoptarà el seu propi reglament.

9. El Comitè elegirà la seva Mesa per a un període de dos anys.

10. Les reunions del Comitè se celebraran normalment a la seu de les Nacions Unides o a qualsevol altre lloc convenient que decideixi el Comitè. El Comitè es reunirà normalment cada any. La durada de les reunions del Comitè serà determinada i revisada, si escaigués, per una reunió dels estats part en la present Convenció, a reserva de l'aprovació de l'Assemblea General.

11. El secretari general de les Nacions Unides proporcionarà el personal i els serveis necessaris per al desenvolupament eficaç de les funcions del Comitè establert en virtut de la present Convenció.

12. Amb l'aprovació prèvia de l'Assemblea General, els membres del Comitè establert en virtut de la present Convenció rebran emoluments amb càrrec als fons de les Nacions Unides, segons les condicions que l'Assemblea pugui disposar.

Article 44

1. Els estats part es comprometen a presentar al Comitè, per mitjà del secretari general de les Nacions Unides, informes sobre les mesures que hagin adoptat per donar efecte als drets reconeguts en la Convenció i sobre el progrés que hagin assolit pel que fa al gaudi d'aquests drets:

- a) En el termini de dos anys a partir de la data d'entrada en vigor de la present Convenció en cada Estat part.
- b) En endavant, cada cinc anys.

2. Els informes preparats en virtut del present article hauran d'indicar les circumstàncies i dificultats, si n'hi hagués, que afectin el grau de compliment de les obligacions derivades de la present Convenció.

Així mateix, hauran de contenir prou informació perquè el Comitè tingui una idea exacta de l'aplicació de la Convenció al país que es tracti.

Article 45

3. Els estats part que hagin presentat un informe inicial complet al Comitè no tenen l'obligació de repetir en els informes següents presentats d'acord amb el que es disposa en l'incís b) del paràgraf 1 del present article la informació bàsica presentada anteriorment.

4. El Comitè podrà demanar als estats part més informació relativa a l'aplicació de la Convenció.

5. El Comitè presentarà cada dos anys a l'Assemblea General de les Nacions Unides, per mitjà del Consell Econòmic i Social, informes sobre les seves activitats.

6. Els estats part difondran àmpliament els seus informes entre la població dels països respectius.

Amb l'objectiu de fomentar l'aplicació efectiva de la Convenció i d'estimular la cooperació internacional en l'àmbit regulat per la Convenció:

a) Els organismes especialitzats, el Fons de les Nacions Unides per a la

Infància i altres òrgans de les Nacions Unides tindran dret a estar representats en l'examen de l'aplicació d'aquelles disposicions de la present Convenció relatives a l'àmbit de la seva competència. El

Comitè podrà convidar els organismes especialitzats, el Fons de les Nacions Unides per a la Infància i altres òrgans competents que consideri apropiats a proporcionar assessorament especialitzat sobre l'aplicació de la Convenció en els sectors inclosos en les seves competències. El Comitè podrà convidar els organismes especialitzats, el Fons de les Nacions

Unides per a la Infància i altres òrgans de les Nacions Unides a presentar informes sobre l'aplicació d'aquelles disposicions de la present Convenció relatives a l'àmbit de les seves activitats.

b) El Comitè transmetrà, si ho estima convenient, als organismes especialitzats, al Fons de les Nacions Unides per a la Infància i a altres òrgans competents els informes dels estats part que continguin una sol·licitud d'assessorament o d'assistència tècnica o en els quals s'indiqui aquesta necessitat, juntament amb les observacions i suggeriments del Comitè, si n'hi hagués, sobre aquestes sol·licituds o indicacions.

c) El Comitè podrà recomanar a l'Assemblea General que demani al secretari general que efectui, en nom seu, estudis sobre qüestions concretes relatives als drets dels infants.

d) El Comitè podrà formular suggeriments i recomanacions generals basats en la informació rebuda en virtut dels articles 44 i 45 de la present Convenció. Aquests suggeriments i recomanacions generals s'hauran de transmetre als estats part interessats i notificar-los a l'Assemblea General, juntament amb els comentaris, si n'hi hagués, dels estats part.

Article 46

La present Convenció serà oberta a la signatura de tots els Estats.

Article 47

La present Convenció està subjecta a ratificació. Els instruments de ratificació es dipositaran a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 48

La present Convenció romandrà oberta a l'adhesió de qualsevol Estat. Els instruments d'adhesió es dipositaran a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 49

1. La present Convenció entrarà en vigor el trentè dia següent a la data en què el vintè instrument de ratificació o d'adhesió hagi estat dipositat a la Secretaria General de les Nacions Unides.

2. A cada Estat que ratifiqui la Convenció o s'hi adhereixi després d'haver estat dipositat el vintè instrument de ratificació o d'adhesió, la Convenció entrarà en vigor el trentè dia següent al dipòsit per aquest Estat del seu instrument de ratificació o d'adhesió.

Article 50

1. Qualsevol Estat part podrà proposar una esmena i dipositar-la a la Secretaria General de les Nacions Unides. El secretari general comunicarà l'esmena proposada als estats part i els demanarà que notifiquin si volen que es convoqui una conferència d'estats part amb la finalitat d'examinar la proposta i sotmetre-la a votació. Si en els quatre mesos següents a la data de la comunicació un terç, almenys, dels estats part es declara a favor d'aquesta conferència, el secretari general convocarà una conferència sota els auspicis de les Nacions Unides. Qualsevol esmena adoptada per la majoria d'estats part, presents i votants en la conferència, serà sotmesa pel secretari general a l'aprovació de l'Assemblea General.

2. Qualsevol esmena adoptada d'acord amb el paràgraf 1 del present article entrarà en vigor quan hagi estat aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides i acceptada per una majoria de dos terços dels estats part.

3. Quan les esmenes entrin en vigor seran obligatòries per als estats part que les hagin acceptades, mentre que la resta d'estats part continuaran obligats per les disposicions de la present Convenció i per les esmenes anteriors que hagin acceptat.

Article 51

1. El secretari general de les Nacions Unides rebrà i comunicarà a tots els estats el text de les reserves formulades pels estats en el momento de la ratificació o de l'adhesió.

2. No s'acceptarà cap reserva incompatible amb l'objecte i el propòsit de la present Convenció.

3. Qualsevol reserva podrà retirar-se en qualsevol moment per mitjà d'una notificació a aquest efecte adreçada al secretari general de les Nacions Unides, qui n'informarà tots els estats. Aquesta notificació esdevindrà efectiva en la data de la seva recepció per part del secretari general.

Article 52

Qualsevol estat part podrà denunciar la present Convenció mitjançant una notificació escrita al secretari general de les Nacions Unides. La denúncia esdevindrà efectiva un any després de la data en què el Secretari General hagi rebut la notificació.

Article 53

Es designa dipositari de la present Convenció el Secretari General de les Nacions Unides.

Article 54

L'original de la present Convenció, els textos de la qual en àrab, xinès, espanyol, francès, anglès i rus són igualment autèntics, es dipositarà a la Secretaria General de les Nacions Unides. En testimoni d'això, els sotasignats plenipotenciaris, autoritzats degudament pels seus respectius governs, han signat la present Convenció.

(1) L'Assemblea General, a la seva Resolució 50/155 amb data 21 de desembre de 1995, va aprovar l'esmena al paràgraf 2 de l'article 43 de la Convenció Sobre els Drets del Infants, substituint la paraula "deu" per la paraula "divuit". L'esmena va entrar en vigor el 18 de novembre de 2002, data en què va quedar acceptada per dos terços dels Estats part (128 de 191).

**Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament**

**Generalitat
de Catalunya**

Save the Children

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya